



КРЕАТИВНИЙ ПРОСТІР

Журнал засновано 2020 року.

Журнал є електронним науковим виданням.

Міжнародний стандартний номер періодичного видання ISSN 2710-1177 (online)

Журнал індексується за показниками h-індекс (Google Scholar), i10-індекс (Google Scholar).

Наукові статті розміщуються в базі даних інформаційного ресурсу «Наукова періодика України», в пошуковій системі наукових публікацій «Google Scholar», на сайті засновника www.newroute.org.ua.

Засновник та видавець журналу: «Соціально-гуманітарна науково-творча майстерня «Новий курс» (рік заснування – 1989).

Свідцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до державного реєстру видавців, виготовлювачів і розповсюджувачів видавничої продукції ДК№6392 від 07.09.2018.

Видавець зареєстрований у глобальному реєстрі видавців Global Register of Publishers.

Контакти: +380970440309, creatspace2020@gmail.com, info@newroute.org.ua

Вул. Манізера, 3, м. Харків, 61002, Україна.

Публікація у журналі вважається науковою працею, яка опублікована у вітчизняному електронному науковому періодичному виданні та підтверджує апробацію наукових досліджень автора. Журнал не входить до переліку фахових видань України.

Журнал є мультидисциплінарним науковим виданням.

Автори несуть відповідальність за зміст (авторство та самостійність досліджень), точність та достовірність викладеного матеріалу.

Редакція може не поділяти точку зору авторів.

Статті публікуються в рамках проведення міжнародної науково-практичної конференції «Креативна трансформація та модернізація сучасного суспільства», 27 січня 2021 р., м. Харків, Україна. Розміщення статті автора у журналі є підтвердженням участі автора у конференції.

Редакційна колегія:

Кучин Павло Захарович, заслужений артист України, СГ НТМ «Новий курс» (головний редактор)

Акіншина Ірина Миколаївна, кандидат філологічних наук, доцент, Луганський національний університет імені Тараса Шевченка

Гончаренко Тетяна Ігорівна, СГ НТМ «Новий курс» (відповідальний секретар)

Дубовик Наталія Анатоліївна, кандидат політичних наук, доцент, Державний університет телекомунікацій

Єрошенко Олена Віталіївна, кандидат мистецтвознавства, доцент, Харківська державна академія культури

Калініна Ольга Сергіївна, кандидат культурології, Харківська гуманітарно-педагогічна академія

Карпинський Борис Андрійович, доктор економічних наук, професор, Львівський національний університет імені Івана Франка

Кислюк Любов Вікторівна, кандидат наук із соціальних комунікацій, доцент, Луганський національний аграрний університет

Косуля Ірина Юріївна, кандидат соціологічних наук, доцент

Кучин Сергій Павлович, доктор економічних наук, професор, Харківський національний університет мистецтв імені І. П. Котляревського

Сафонова Наталія Анатоліївна, кандидат філологічних наук, доцент, Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара

Столярчук Ольга Святославівна, кандидат філософських наук, Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»

Сторож Олена Василівна, кандидат психологічних наук, доцент, Рівненський державний гуманітарний університет

Рассомахіна Ольга Андріївна, кандидат юридичних наук, доцент, Європейський університет

Тополевський Віктор Юрійович, кандидат педагогічних наук, доцент, Харківська державна академія культури

Федоренко Микола Олександрович, кандидат філософських наук, доцент, Національна музична академія України імені П. І. Чайковського

Харченко Артем Вікторович, кандидат історичних наук, доцент, Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»

Шевчук Інна Володимирівна, кандидат наук з державного управління, Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова

УДК 009:3(082)

К79

Креативний простір: електрон. наук. журн. – № 1. – Харків: СГ НТМ «Новий курс», 2021. – 103 с.

© СГ НТМ «Новий курс», 2021

© Автори, 2021

ЗМІСТ

Стор.

Розділ перший**Педагогіка, соціологія, філософія, психологія, соціальні комунікації**

<i>Тищенко Николай Андреевич</i> ОСОБЕННОСТИ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ПЛАТФОРМЫ ДИСТАНЦИОННОГО ОБУЧЕНИЯ CANVAS ...	5
<i>Прядко Анастасія Олегівна</i> ЧИННИКИ ВПЛИВУ НА ПРОЦЕСИ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ СТЕРЕОТИПІВ У ВИХОВАТЕЛІВ ...	7
<i>Фрумкіна Арина Леонівна</i> ПОНЯТТЯ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ ДО ЇХ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ...	8
<i>Федорова Інна Валеріївна, Кошельник Катерина Вікторівн</i> ВПЛИВ СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЛЮДИНИ НА ТРАНСФОРМАЦІЮ ЕКОНОМІЧНОГО, СОЦІАЛЬНОГО І КУЛЬТУРНОГО ЖИТТЯ СУСПІЛЬСТВА ...	10
<i>Штефан Анна Костянтинівна</i> СОЦІАЛЬНА РОБОТА В ІНКЛЮЗИВНІЙ ОСВІТІ ...	12
<i>Serheieva Oksana Oleksiivna</i> SPEAKING SKILLS DEVELOPMENT ...	14
<i>Сухомлінова Юлія Василівна</i> ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДИКИ СЛІСК-НАВЧАННЯ ЯК СПОСОБУ ПОДОЛАННЯ ІНФОРМАЦІЙНОГО СЕРФІНГУ ...	16
<i>Матвеева Наталія Олексіївна</i> ЗАСАДНИЧІ ФУНКЦІЇ УЧИТЕЛЯ ІНКЛЮЗИВНОГО ЗАКЛАДУ ОСВІТИ ...	17
<i>Ластовкін Владислав Анатолійович, Счастливцев Віктор Іванович</i> ДОМАШНЄ НАСИЛЛЯ У ПЕРІОД ПАНДЕМІЇ COVID-19 ...	19
<i>Данилишина Вікторія Іванівна</i> ТРАНСФОРМАЦІЯ ОСОБИСТОСТІ ПЕДАГОГА НА ЕТАПІ МОДЕРНІЗАЦІЇ СУЧАСНОГО УКРАЇНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА ТА ЙОГО ВПЛИВ НА ФОРМУВАННЯ ТВОРЧОГО ПОТЕНЦІАЛУ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ ...	20
<i>Кравченко Ольга Василівна</i> КРИТИЧНЕ МИСЛЕННЯ ЯК ЖИТТЄВА НАВИЧКА ...	23
<i>Старікова Галина Геніївна</i> НОВІ ПІДХОДИ ДО РОЗУМІННЯ СУТНОСТІ НЕЯВНОГО ЗНАННЯ ...	24
<i>Рифицкая Ирина Ивановна</i> МОТИВЫ НАУЧНО-ИССЛЕДОВАТЕЛЬСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ СТУДЕНТОВ ...	26
<i>Дяденчук Альона Федорівна</i> ШЛЯХИ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРИКЛАДНОЇ ТА ПРАКТИЧНОЇ СПРЯМОВАНOSTІ НАВЧАННЯ В ЗАГАЛЬНОМУ КУРСІ ФІЗИКИ ...	27
<i>Вдовика Ірина Олександрівна, Порядченко Леся Анатоліївна</i> ФОРМУВАННЯ ЧИТАЦЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ДРУГОКЛАСНИКІВ ЗАСОБАМИ ДОПОВНЕНОЇ РЕАЛЬНОСТІ ...	29
<i>Рябініна Марина Анатоліївна</i> ВПЛИВ МАНІПУЛЯТИВНОГО СПІЛКУВАННЯ В ЖАНРАХ ІНТЕРНЕТУ НА ДІТЕЙ ПІДЛІТКОВОГО ВІКУ ...	31
<i>Процько Светлана Анатольевна</i> СОЦИАЛЬНАЯ РАБОТА КАК ПРОФЕССИОНАЛЬНАЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ ...	33

Розділ другий**Мистецтвознавство, культурологія, філологія, історія**

<i>Демченко Володимир Миколайович</i> ПОМИЛКИ В ЮРИДИЧНОМУ СУБСТИЛІ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ: НЕБЕЗПЕКА КОДИФІКАЦІЇ	... 35
<i>Сухомлінова Анастасія Сергіївна</i> ХУДОЖНІ ОСОБЛИВОСТІ КОЛИСКОВИХ ПІСЕНЬ НАЦІОНАЛЬНИХ СПІЛЬНОТ МЕЛІТОПОЛЬЩИНИ	... 37
<i>Сцяпанавя Алена Францаўна</i> ПРЫЧЫНЫ І ЎМОВЫ РЕАЛІЗАЦЫІ КУЛЬТУРНА-АСВЕТНИЦКАЙ ПАЛІТЫКІ АСАДНІЦТВА НА ТЭРЫТОРЫІ ЗАХОДНЯЙ БЕЛАРУСІ Ў ДВАДЦАТЫХ ГАДАХ ХХ СТАГОДДЗЯ	... 39
<i>Гіль Світлана Іванівна</i> МЕТОДИЧНА МОДЕЛЬ РОБОТИ З ТЕКСТАМИ УКРАЇНСЬКИХ КАЗОК В ІНОЗЕМНІЙ АУДИТОРІЇ	... 41
<i>Шарец Юлія Вікторовна</i> ЗАНЯТТЯ ПО РКИ КАК СПОСОБ КУЛЬТУРНОГО ВЗАИМОДЕЙСТВИЯ	... 43
<i>Волкова Світлана Петрівна</i> ВІД УНІВЕРСИТЕТУ ДО ІНСТИТУТУ: РЕФОРМУВАННЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ У 20-ТІ РОКИ 20 СТОЛІТТЯ НА ПРИКЛАДІ	... 44
<i>Кирпича Тамара Вододимирівна</i> ЛІТЕРАТУРНА КАЗКА ЯК ФОРМОТВОРЧИЙ ЕЛЕМЕНТ ФАНТАСТИКИ	... 48
<i>Сафонова Наталія Анатоліївна</i> ЛІНГВОСТИЛІСТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ АНІМАЛІСТИЧНОЇ ПОВІСТІ ДЖЕКА ЛОНДОНА «ПОКЛИК ПРЕДКІВ»	... 50
<i>Буднік Вольга Аляксандраўна</i> КАНЦЭПТУАЛЬНАСЦЬ ЖАНОЧЫХ ВОБРАЗАЎ У РАМАНЕ І. ПТАШНІКАВА “АЛІМПІЯДА” І У. ЯВАРЫЎСКАГА “МАРЫЯ З ПАЛЫНОМУ КАНЦЫ СТАГОДДЗЯ”	... 52
<i>Бабуніч Юлія Ігорівна</i> ПИТАННЯ ІДЕНТИФІКАЦІЇ МОДЕРНІЗМУ-АВАНГАРДУ В СУЧАСНОМУ МИСТЕЦТВОЗНАВСТВІ	... 55

Розділ третій**Спорт, фізична культура, рекреація, туризм**

<i>Кроніталь Галина Степанівна</i> ПРОФЕСІЙНО-ПРИКЛАДНА ФІЗИЧНА ПІДГОТОВКА - ВАЖЛИВА СКЛАДОВА ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ СТУДЕНТІВ МУЗИЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ	... 57
<i>Хихлуха Дмитрій Александрович</i> ФИЗИЧЕСКАЯ АКТИВНОСТЬ СТУДЕНЧЕСКОЙ МОЛОДЕЖИ	... 59
<i>Лисавич Елена Павловна</i> ИСПОЛЬЗОВАНИЕ «КАТА» НА ЗАНЯТИЯХ ПО ФИЗИЧЕСКОЙ КУЛЬТУРЕ	... 60
<i>Чоботько Маргарита Анатоліївна, Чоботько Ігор Ігорович</i> ОБГРУНТУВАННЯ ТЕХНІКО ТАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ БОРЦІВ ДЗЮДО	... 62
<i>Зькун Жанна Антоновна</i> ДЫХАТЕЛЬНАЯ ГИМНАСТИКА СТРЕЛЬНИКОВОЙ КАК ОДИН ИЗ ПРИОРИТЕТНЫХ МЕТОДОВ РЕАБИЛИТАЦИИ СЕРДЕЧНО СОСУДИСТОЙ СИСТЕМЫ	... 63
<i>Хихлуха Дмитрій Александрович</i> ОТВЕТНАЯ РЕАКЦИЯ СКЕЛЕТНЫХ МЫШЦ НА ТРЕНИРОВОЧНУЮ И СОРЕВНОВАТЕЛЬНУЮ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ ЮНЫХ ГРЕБЦОВ НА БАЙДАРКАХ	... 65
<i>Криворучко Ілля Валерійович</i> ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ СТУДЕНТІВ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ	... 67
<i>Коноваленко Оксана Константиновна, Брагин Ярослав Юрьевич</i> ОСНОВНОЙ МЕТОД ДОЗИРОВАНИЯ ТРЕНИРОВОЧНОЙ ДВИГАТЕЛЬНОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ	... 68

<i>Лисавич Елена Павловна</i> АНАЛИЗ ИЗМЕНЕНИЯ ПОКАЗАТЕЛЕЙ КИНЕМАТИЧЕСКИХ ХАРАКТЕРИСТИК У ЮНЫХ ПЛОВЦОВ НА ДИСТАНЦИИ 200 МЕТРОВ КРОЛЬ НА ГРУДИ	... 69
<i>Согоконь Олена Анатоліївна</i> ІНТЕГРАТИВНИЙ ПІДХІД ПРИ ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ ФАХІВЦІВ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ	... 71

Розділ четвертий

Економіка, юриспруденція, політика, публічне адміністрування

<i>Льків Наталія Володимирівна</i> ПРАКТИЧНА ПІДГОТОВКА ПРАВНИКІВ ЯК УМОВА МОДЕРНІЗАЦІЇ СИСТЕМИ ЮРИДИЧНОЇ ОСВІТИ	... 73
<i>Перетяцько Тетяна Миколаївна</i> ТЕОРЕТИЧНЕ ОБҐРУНТУВАННЯ ПОНЯТТЯ «КАПІТАЛ»: СТАН ТА НАПРЯМИ РОЗВИТКУ	... 74
<i>Березовська-Чміль Олена Борисівна</i> СУЧАСНІ СВІТОВІ ТЕНДЕНЦІЇ ВЗАЄМОДІЇ МАСИ ТА ЕЛІТИ	... 76
<i>Слинько Микола Юрійович</i> ОСОБЛИВОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ СМАРТ-СПЕЦІАЛІЗАЦІЇ НА РЕГІОНАЛЬНОМУ РІВНІ	... 77
<i>Korolchuk Lesya</i> TRANSFORMATION OF THE WORLD ECONOMIC SYSTEM IN ACCORDANCE WITH CURRENT TRENDS OF SOCIETY DEVELOPMENT	... 79
<i>Бедретдинова Марія Тимуровна</i> ІНСТРУМЕНТАРИЙ ОЦЕНКИ КАЧЕСТВА СИСТЕМЫ ПРИНЯТИЯ ПРЕДВАРИТЕЛЬНЫХ РЕШЕНИЙ О КЛАССИФИКАЦИИ ТОВАРОВ	... 81
<i>Волкова Ольга Викторовна</i> ОСНОВНЫЕ ПРОБЛЕМЫ И ДИСПРОПОРЦИИ НА РЫНКЕ ТРУДА РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ	... 82
<i>Прокуда Ольга Юрьевна</i> К ВОПРОСУ О ПРАВОВОМ ПОЛОЖЕНИИ ЗАСТРАХОВАННОГО ЛИЦА В МОМЕНТ РЕАЛИЗАЦИИ ПРАВА ТРЕБОВАНИЯ К СТРАХОВЩИКУ В ОТНОШЕНИЯХ ПО ДОБРОВОЛЬНОМУ МЕДИЦИНСКОМУ СТРАХОВАНИЮ	... 84
<i>Орлов Олексій Геннадійович</i> МОДЕЛЬ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ЯК ОСНОВА ЗБАЛАНСОВАНОГО РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ	... 86
<i>Белякова Оксана Володимирівна, Солоха Дмитро Володимирович, Челпан Вікторія Миколаївна</i> ВИЗНАЧЕННЯ ФАКТОРІВ ПОЖВAVЛЕННЯ РОЗВИТКУ РИНКУ ЕКОЛОГІЧНО ЧИСТИХ ТОВАРІВ В УКРАЇНІ	... 89
<i>Гораль Надія Михайлівна</i> УРОКИ «М'ЯКОЇ СИЛИ» ВІД «COOLJAPAN»	... 91
<i>Матвеев Сергій Петрович</i> ОХОРОНА НАВКОЛИШНЬОГО ПРИРОДНОГО СЕРЕДОВИЩА В ПРОЦЕСІ ПЕРЕТВОРЕННЯ СУЧАСНОЇ СИСТЕМИ ВАЖЕЛІВ ГОСПОДАРСЬКОГО МЕХАНІЗМУ	... 93
<i>Бедретдинова Елена Николаевна</i> ТОЛЛИНГ КАК МЕТОД РАЗВИТИЯ ИННОВАЦИОННОЙ ЭКОНОМИКИ	... 95
<i>Остроушко Артем</i> ВПЛИВ COVID-19 НА ЕКОНОМІКУ УКРАЇНИ ТА ПОШУК ШЛЯХІВ УСУНЕННЯ НАСЛІДКІВ КАРАНТИННИХ ЗАХОДІВ	... 97
<i>Волкова Ольга Викторовна, Фаталиева Елизавета Васильевна</i> СИСТЕМА ФИНАНСОВЫХ МЕТОДОВ И ИНСТРУМЕНТОВ, ХАРАКТЕРИЗУЮЩИХ ЭФФЕКТИВНОСТЬ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ПРЕДПРИЯТИЯ	... 99
<i>Кучин Сергій Павлович</i> УДОСКОНАЛЕННЯ ПОДАТКОВОЇ ПОЛІТИКИ ЩОДО СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ СФЕРИ КУЛЬТУРИ В УКРАЇНІ	... 100

сторонами соглашения и заключении договора. В дальнейшем статус застрахованного лица в определенной степени меняется вместе с динамикой обязательственного правоотношения.

По договору добровольного страхования медицинских расходов не происходит перемены лиц в обязательстве, поскольку передается только отдельное правомочие, составляющее содержание права требования страхователя, в совокупности с соответствующими обязанностями страхователя. Застрахованное лицо, оставаясь за пределами договора между страховщиком и страхователем, подменяет страхователя, становясь «доминирующим» кредитором с присущими только ему правами, в первую очередь правом требования исполнения договорной обязанности страховщика по выплате страхового обеспечения при наступлении страхового случая.

Источники

- Брагинский, М.И. Договорное право. Общие положения / М.И. Брагинский, В.В. Витрянский. - М.: Статут, 2005. - 848 с. [Электронный ресурс]. - Режим доступа : http://library.nlu.edu.ua/POLN_TEXT/KNIGI/DOGOVOR_KN_1.htm#_Toc28696656. - Дата доступа : 18.01.2021.
- Гражданский кодекс Республики Беларусь от 7 декабря 1998 г. № 218-3 [Электронный ресурс] : принят Палатой представителей 28 окт. 1998 г. : одобрен Советом Республики 19 нояб. 1998 г. : в ред. Закона Респ. Беларусь, 29 июня 2020 г., № 33-3 // Нац. правовой Интернет-портал Респ. Беларусь. - 02.07.2020. - 2/2749.
- Захаров, Ю.Ю. Договор в пользу третьего лица в теории и хозяйственной практике : автореф. дис. ... канд. юр. наук : 12.00.03 / Ю.Ю. Захаров. - М., 2003. - 30 с.
- Кухарев, А.М. Договор в пользу третьего лица / А.М. Кухарев // Юрист. - 2005. - № 3. - С. 25-28. [Электронный ресурс]. - Режим доступа : <https://www.lawmix.ru/comm/1648>. - Дата доступа : 18.01.2021.
- Милюков, М.А. К вопросу о третьем лице по договору, заключенному в его пользу / М.А. Милюков // Российский судья. - 2008. - № 12. - С. 26-28. [Электронный ресурс]. - Режим доступа : <https://wiselawyer.ru/poleznoe/28238-voprosu-tretiem-lice-dogovoru-zaklyuchennomu-polzu>. - Дата доступа : 18.01.2021.
- Тарасенко, Ю.А. Договор в пользу третьих лиц: особенности правовой конструкции / Ю.А. Тарасенко // Сделки: проблемы теории и практики : сб. статей / рук. авт. кол. и отв. ред. М.А. Рожкова. - М.: Статут, 2008. - С. 298-309. [Электронный ресурс]. - Режим доступа : <http://center-bereg.ru/b11077.html>. - Дата доступа : 18.01.2021.
- Чурилов, А.Ю. Договор в пользу третьего лица: вопросы доктрины [Электронный ресурс] / А.Ю. Чурилов // Актуальные проблемы экономики и права. - 2016. - Т. 10. - № 4. - С. 96-106.

Орлов Олексій Геннадійович

Рівненський державний гуманітарний університет

МОДЕЛЬ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ЯК ОСНОВА ЗБАЛАНСОВАНОГО РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ

Стаття присвячена з'ясуванню загальних тенденцій розвитку суспільства у 21 ст., розглянуті глобальні проблеми людства та їх можливий вплив на темпи економічного зростання. Проаналізовано головні принципи сталого розвитку, проблеми переходу до сталого розвитку в Україні, проаналізовані різні підходи до визначення терміну «сталий розвиток». Досліджено еволюційний розвиток концепції сталого розвитку, інтегральний показник негативних антропогенних навантажень на навколишнє природне середовище в Україні, компоненти сталого розвитку, а саме економіка, соціальна складова та екологічна складова, досліджено концепцію сталого розвитку у соціально – економічній політиці провідних країн світу. Ключові слова. Сталість, розвиток, збалансованість, соціально – економічний потенціал, концепція, соціоеволюційний розвиток.

Актуальність теми. Більшість країн світу зіштовхнулося з проблемою підтримання економічного зростання на певному рівні. Глибока та системна криза охопила соціально – економічну та екологічну сферу діяльності людини. В останні десятиліття все більшу вагу набуває екологічний фактор, який обмежує економічне зростання. Виникає проблема у розробці нової стратегії економічного зростання яка враховувала б соціальний та екологічний фактор.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вагомий внесок у дослідження моделі сталого розвитку зробили вітчизняні та зарубіжні вчені такі як З. В. Герасимчук, І. М. Вахович, В. Б. Данилишин, М. Долішнього, С. Дорогунцов, Дж. Гелбрейт, Д. Х. Медоуза, Д. Л. Медоуз, Н. Реймерса, Л. Вальраса, А. Курно, В. Дживонса, А. Маршалла та інших.

Розвиток всієї людської цивілізації характеризується поступовим нарощуванням темпів економічного зростання. Кожна історична епоха давала певний імпульс до розвитку народно – господарського комплексу країн, виникнення нових галузей промисловості, нових технологій, появою нових форм та методів господарювання. Середина 20 ст. характеризувалася стрімким економічним розвитком більшості країн світу. Найбільш стрімко в економічному плані розвивалися країни Західної Європи, Японія та США. Таке стрімке зростання в основну чергу забезпечувалося за рахунок безконтрольної експлуатації природних ресурсів. Але вже в цей же період виникають енергетичні, продовольчі, соціальні та екологічні проблеми які прямо впливають на економічний розвиток країни. Так, з

виникненням енергетичної кризи в США на початку 1974-1975 роках промислове виробництво скоротилося на 13, 7% [1, с. 31]. Зростає і соціальна нерівність країн світу, так протягом другої половини ХХ ст. розрив між багатими і бідними країнами зріс у 10 разів [2, с. 73]. Але найбільше занепокоєння викликає стан навколишнього середовища. В світі не залишилося жодного біогеоценозу, якого б так чи інакше не зачепила діяльність людини. Саме із збільшенням кількості шкідливих викидів в атмосферу науковці пов'язують зростання стихійних лих. Згідно з даними Міжнародного Червоного Хреста за три десятиліття, що минули, кількість природних катастроф зросла втричі [3, с. 17]. Кожне десятиліття у світі втрачається 7% родючих ґрунтів, кожні два роки добавляється 12 млн. га. опустошених земель, кожен секунду скорочується площа лісів на півгектара [4, с. 15]. Україна навіть в теперішній період, незважаючи на різке падіння виробництва, серед європейських держав має найвищий інтегральний показник негативних антропогенних навантажень на навколишнє природне середовище практично по всій території [3, с. 29]. За даними наукових досліджень, частина відносно чистих територій нині становить лише 7% загальної земельної площі держави, умовно чистих територій, які характеризуються більш – менш нормальними природними умовами проживання людини – приблизно – 8%. Малозабруднені території охоплюють 15% всієї території країни. Забруднені та дуже забруднені, де значно погіршені і напружені екологічні умови життєдіяльності населення, становлять відповідно 40 і 30 %. Території екологічної катастрофи 1% всієї території України [3, с. 31]. Особливістю сучасної екологічної кризи є те, що вона породжена не природними а антропогенними чинниками. Природні ресурси передбачалися невичерпними і рівень їх споживання не контролювався, не здійснювалися заходи по контролю за темпами їх відновлення. Не вивчався і обернений вплив між екологічною ситуацією і темпами економічного зростання та соціальною складовою суспільства. Тобто людство притримувалося концепції фронтальної економіки, в межах якої економічна система розглядається з необмеженими територіями, ресурсами і т. д.[4, с.14]. Еволюційний розвиток світової економіки швидкими темпами вичерпує запас мінеральних ресурсів і розуміння масштабу руйнування світової екосистеми, безвідворотності характеру небезпеки, термінової необхідності зміни всієї соціально – економічної доктрини розвитку виявилось у процесі створення нової парадигми розвитку, а саме концепції сталого (збалансованого) розвитку. Йдеться перш за все про глобальну ідею забезпечення сталого розвитку, при якому усуваються протиріччя між соціальним і економічним ростом і збереженням навколишнього середовища.

Попередником концепції сталого розвитку можна вважати вчених В. І. Вернадського, К. Е. Цюлковського, С. А. Подолінський, Е. Леруа, французького вченого філософа Тейяр де Шардена, економістів Л. Вальраса, А. Курно, В. Джевонса, А. Маршалла та інших. Виникненню і розробці концепції сталого. розвитку у сучасному його розумінні сприяла діяльність Римського клубу (засновник А. Печчеї), що, починаючи з 1968 р. щороку збирався для обговорення питань про майбутнє нашої цивілізації.

В сучасній науковій літературі існують різні тлумачення терміну «сталий розвиток». Переважна більшість науковців, погоджується, що основною ознакою сталого розвитку є збалансування, врівноваження потреб з ресурсними й екологічними можливостями країни. Численні визначення сталого розвитку виходять з необхідності зберігати природно-ресурсні системи життєзабезпечення і якість навколишнього природного середовища у стані, який забезпечує не лише сучасним, але й майбутнім поколінням сприятливі умови для життя і діяльності. Так, В. І. Вернадський ще в першій половині ХХ ст. констатував, що епоха стихійного розвитку людства закінчується і починається епоха керованого розвитку: біосфера переходить в новий еволюційний стан - ноосферу. В контексті поглядів В. Вернадського сталим «є керований соціоеволюційний розвиток, тобто розвиток, узгоджений з об'єктивними законами еволюції природи і суспільства» [6, с. 30]. Як відзначає Глазовський Н.Ф. «сталий розвиток - це багаторівнево-ієрархічно керований процес коеволюційного розвитку природи і суспільства (при масовій і усвідомленій участі населення), мета якого - забезпечити здорове, продуктивне життя в гармонії з природою нинішньому і майбутньому поколінням на основі охорони і збагачення культурної та природної спадщини» [8, с. 10]

Голова Міжнародної комісії з питань навколишнього середовища і розвитку при ООН Прем'єр міністр Норвегії Г. Х. Брундтланд у 1987 році у доповіді «Наше спільне майбутнє» стверджує, «що сталий розвиток передбачає задоволення потреб сьогодення без принесення у жертву здатності майбутніх поколінь задовольняти свої власні потреби» [5, с. 4].

Питання сталого (збалансованого) розвитку розглядав український вчений В. Б. Данилишин який трактує це поняття як систему відносин суспільного виробництва, при «якій досягається оптимальне співвідношення між економічним ростом, нормалізацією якісного стану природного середовища, ростом матеріальних і духовних потреб населення» [9, с. 10]. Найбільш поширеним є варіант визначення сталого розвитку у широкому розумінні, запропонований на конференції ООН у Ріо-де-Жанейро в 1992 році де

«сталій розвиток визначався як розвиток, який дозволяє на довготривалій основі забезпечити стабільний економічний ріст, не допускаючи деградаційних змін навколишнього природного середовища, при цьому право на розвиток має бути реалізоване таким чином, щоб задовольнити потреби у розвитку і охороні навколишнього середовища існуючого і майбутніх поколінь» [10].

Виходячи з наведених тверджень можна сформулювати визначення терміну «сталій розвиток» - сталій розвиток це керований багорівневий розвиток суспільства, мета якого – забезпечити продуктивний економічний розвиток який буде забезпечувати прогрес суспільства як в економічній так і в соціальній та екологічній сферах суспільства на довгострокову перспективу.

Як зазначено у працях О. М. Згуровського [11, с. 112], В. Н. Степанова [12, с. 325], концепція сталого розвитку ґрунтується на п'яти головних принципах:

1. Людство дійсно може надати розвитку сталого й довготривалого характеру, для того щоб він відповідав потребам людей, які живуть зараз, не позбавляючи при цьому майбутні покоління можливості задовольняти свої потреби; 2. Обмеження, які існують в галузі експлуатації природних ресурсів, відносні. Вони пов'язані із сучасним рівнем техніки і соціальної організації, а також із здатністю біосфери до самовідновлення; 3. Необхідно задовольнити елементарні потреби всіх людей і всім надавати можливість реалізувати свої сподівання на більш благополучне життя. Без цього сталий і довготривалий розвиток просто неможливий. Одна з головних причин виникнення екологічних та інших катастроф – злидні, які стали у світі звичайним явищем; 4. Необхідно узгодити потреби тих, хто користується надмірними засобами (грошовими і матеріальними), з екологічними можливостями планети, зокрема використання енергії; 5. Розміри і темпи росту населення повинні бути погоджені з виробничим потенціалом глобальної екосистеми Землі, що змінюється.

Концепція сталого розвитку з'явилася в результаті об'єднання трьох основних точок зору: економічної, соціальної й екологічної. Концепція сталого розвитку посідає важливе місце у соціально – економічній політиці провідних країн світу. Так, наприклад сталій розвиток у США розглядається не лише з позиції забезпечення збалансованого різновекторного розвитку, серед стратегічних цілей виділяється і підвищення конкурентоспроможності країни на світових ринках, і закріплення лідируючих позицій у глобалізаційних умовах. Цілями стратегії сталого розвитку Великобританії, ініційованими місцевими властями та запропонованими урядом є збереження високих і стабільних темпів економічного росту. Такий же підхід спостерігається і у Нідерландах, в основу концепції сталого розвитку яких покладено досягнення високої якості життя населення країни, яке забезпечується високими соціальними стандартами, особистою свободою та сприятливим навколишнім середовищем [7, с. 113].

Проблема переходу до сталого розвитку є надзвичайно актуальна для України яка перебуває в стані трансформаційних перетворень у сфері матеріального виробництва та має суттєві проблеми у соціально – економічному розвитку. В Україні продовжує зберігатися екстенсивний тип розвитку економіки, що веде до нерационального використання природних ресурсів і деградації середовища існування людей, характерні глибинні диспропорції загальнодержавних і регіональних економічних інтересів, невідповідність між розміщенням природно – ресурсного та соціально – економічного потенціалу, зростаюча науково – технічна і технологічна відсталість [2, с. 97].

Отже, передумовами переходу на засади сталого розвитку в Україні є: погіршення фізичного здоров'я населення; низький матеріальний рівень забезпечення; негативні наслідки Чорнобильської катастрофи; різке соціальне розшарування між групами населення; високий рівень безробіття; енергомістке виробництво у промисловості; демографічна криза; економічна диспропорція у регіональному розвитку та ін.

Виходячи з вище сказаного можна стверджувати, що Україна зіштовхнулася як із проблемами які є актуальними для більшості країн світу, так і з специфічними, які були викликані особливостями національного розвитку держави. Особливістю української ситуації на погляд вченого З. В. Герасимчук, є те, що на шляху до формування ринкової економіки потрібно вирішувати складні питання виходу з кризового стану, формуючи при цьому траєкторію суспільного розвитку в руслі світових тенденцій та норм міжнародного співіснування [3, с. 33]. Можна стверджувати, що вихід з цієї ситуації - це кардинальна зміна всіх соціально – економічних відносин у суспільстві, у відповідності до концепції сталого розвитку. Слід зазначити, що Україна все ж має досить сприятливі умови для переходу суспільного розвитку на засади сталого розвитку: досить високоосвідчений людський потенціал, географічне розташування території, наявність корисних копалин та інші природні чинники.

Висновки. Підводячи підсумок можна сказати, що модель сталого розвитку розглядається світовим співтовариством як основна стратегія, що покликана забезпечити оптимально можливе економічне зростання, соціальний розвиток, але при цьому головна увага приділяється збереженню навколишнього

середовища. Всі компоненти сталого розвитку, а саме економіка, соціальна складова та екологічна складова трактуються як взаємопов'язані. В сучасному світі виникає необхідність радикального перегляду системи традиційних принципів економічного розвитку в сторону не кількісних, а якісних параметрів та збереження і врахування біосферних критеріїв розвитку суспільства.

Джерела

1. Всесвітня історія: Навч. посіб. / За ред. О. Р. Давлетов, В. Г. Косміна, В. М. Мороко. – К.: Вид. Поліграфкнига, 1997, 534 с.
1. 2. Суспільний розвиток: навч. посіб./ За ред. Садовенко А. П., Серета В. І., Масловська Л. Ц. – К.: Вид. Компанія ВАІТЕ, 2009, 239 с.
2. Герасимчук З. В. Регіональна політика сталого розвитку: теорія, методологія, практика: Монографія. – Луцьк: Надстир'я, 2008 – 528 с.
3. Герасимчук З. В., Вахович І. М. Організаційно - економічний механізм формування та реалізації стратегії розвитку регіону: Монографія. – Луцьк: ЛДТУ. 2002. – 248 с.
4. Наше общее будущее. Доклад Международной комиссии ООН по окружающей среде и развитию. Пер. с англ. под ред. С. А. Евтеева, Р. А. Перлета. – М.: Прогресс, 1989.
5. Вернадский В. И. Биосфера: мысли и наброски. – М.: Ноосфера, 2001. – 244 с.
6. Вахович І. М. Фінансова політика сталого розвитку регіону: методологія формування та механізми реалізації: Монографія. – Луцьк: Надстир'я, 2007. – 496 с.
7. Глазовський Н. Ф. Цели, возможности и механизмы устойчивого развития на разных уровнях природно – социальных систем// переход к устойчивому развитию : глобальный, региональный и локальный уровни. Зарубежный опыт и проблемы России. – М. : Изд – во КМК, 2002.
8. Данилишин Б. М. Україна: проблеми сталого розвитку. – Київ: РВПС НАН України, 1997.
9. Контог В. А. Конференція ООН по окружающей среде и развитию (Рио – де Жанейро,). Информационный обзор, СОРАН, Новосибирск, 1992.
10. Згуровський О.М. Дослідження переривистого характеру глобалізації в контексті суспільного розвитку та безпеки країн світу (Ч. 2) // Системні дослідження та інформаційні технології.– 2010. – №3. – С. 112-122.
11. Буркинський Б.В., Степанов В.Н., Харичков С.К. Экономико-экологические основы регионального природопользования и развития / ИПРЭИ НАН Украины. – Одеса: Фенікс, 2005. – 575 с.

Белякова Оксана Володимирівна

Кандидат економічних наук, доцент

Азовський морський інститут

Національного університету «Одеська морська академія»

Солоха Дмитро Володимирович

Доктор економічних наук, професор

Донецький державний університет управління

Челпан Вікторія Миколаївна

Донецький державний університет управління

ВИЗНАЧЕННЯ ФАКТОРІВ ПОЖВАВЛЕННЯ РОЗВИТКУ РИНКУ ЕКОЛОГІЧНО ЧИСТИХ ТОВАРІВ В УКРАЇНІ

Робота присвячена розвитку ринку екологічно чистих товарів в Україні. Проаналізовано стан, потреби й перспективи розвитку такого ринку в довгостроковій перспективі. Досліджено фактори впливу щодо пожвавлення розвитку ринку екологічно чистих товарів. Ключові слова: ринок, екологічно чистий товар, розвиток, виробництво, стійкість.

Загальносвітові процеси екологізації сфери виробництва, з одного боку, і процеси ринкової трансформації, модернізації сфери споживання, з іншого, детермінують їх різноспрямований й суперечливий вплив на стабільність розвитку соціально-економічних систем у рамках єдиного національного ринкового простору.

У цьому зв'язку виникає об'єктивна необхідність вивчення процесів формування ринку екологічно чистих товарів з метою їх послідовного, системного агрегування в національну модель розвитку споживчого ринку.

Наявність фундаментальних підходів до обґрунтування концепції сталого розвитку на мега- і мезорівнях у даний час поєднується із практичною відсутністю системних теоретико-модельних уявлень про механізми управління розвитком споживчого ринку в частині формування передумов подальшого зростання ринку екологічно чистих товарів (ЕЧТ).

Концептуальні основи управління сталим розвитком окремих соціально-економічних систем, заснованих на принципах екологізації суспільного виробництва й формування ринку ЕЧТ національного рівня, представлено в роботах І.О. Александрова, М.Г. Білопольського, Б.В. Буркинського, Б.М. Данілішина, С.М. Ілляшенка, Л.Г. Мельника, О.В. Прокопенко, А.А. Садекова, Л.В. Фролової, С.К. Харічкова, та ін., наукові здобутки яких проаналізовано авторами [2].

Проте, необхідність врахування національних і галузевих підходів до системи розвитку суб'єктів національного ринку вимагає подальшого вивчення особливостей системної організації ринку ЕЧТ на принципах взаємодії його складових.

Актуальність теми обумовлена недостатньою дослідженістю екологічних аспектів розвитку споживчого ринку в Україні, а також необхідністю задоволення екологічних потреб і пошуку економічно

Наукове видання

КРЕАТИВНИЙ ПРОСТІР

Науковий журнал

Електронне видання

№ 1

Видання українською, російською, білоруською та англійською мовами

Відповідальний секретар – Гончаренко Т. І.

Видавець СГ НТМ «Новий курс»
Вул. Манізера, 3, м. Харків, 61002, Україна
Тел. 097-044-03-09, E-mail: nr1989@ukr.net

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до
Державного реєстру видавців, виготовлювачів і розповсюджувачів видавничої продукції
ДК №6392 від 07.09.2018